

Paweł Murzicz
UWr

Pojęcie episteme we wczesnych pismach Michela Foucaulta i jej aktualność
[résumé]

Powojenna filozofia francuska oddziaływała nie tylko lokalnie, lecz także na filozofię zagraniczną. Szczególnie warto zwrócić uwagę na Michela Foucaulta, którego filozoficzne analizy stały się punktem wyjścia dla wielu nurtów współczesnej humanistyki a sama jego filozofia wyznaczyła prądy myślenia i dysput filozoficznych trwających po dziś dzień.

Rozwój drogi filozoficznej Foucaulta można określić jako drogę od myślenia archeologicznego do myślenia genealogicznego.

W swoim wystąpieniu chciałbym wyłącznie poruszyć tylko pierwszy etap jego myśli, koncentrujący się wokół pojęcia *episteme*. Moje wystąpienie składałoby się z trzech części:

W pierwszej części przedstawiłbym 1) kiedy po raz pierwszy pojawia się u Foucaulta pojęcie *episteme*, 2) czym jest *episteme*, 3) jakie są związki i różnice między *episteme* a metodą archeologiczną oraz 4) trudności związane z pojęciem *episteme* i metodą archeologiczną.

W drugiej części przedstawiłbym 1) moment i przyczyny zerwania przez Foucaulta z pojęciem *episteme*, 2) w którym miejscu rozwoju drogi myślowej Foucaulta to zerwanie następuje oraz 3) jak sam Foucault odnosił się do tego zerwania.

W ostatniej, trzeciej, części chciałbym postawić pytanie o to czy istnieje jakieś *episteme* współczesności? Czy *episteme* może być nadal prawomocnym i użytecznym narzędziem identyfikującym dyskursy czasów, w których żyjemy. Odpowiedź nie musi być wcale oczywiście negatywna, gdy uwzględni się nową perspektywę badawczą kultury z szerszym rozumieniem *episteme*, która nie ma już charakteru jednego *episteme* właściwego dla całej epoki, kultury, lecz sama rozbija się na wielość różnych *episteme*.